

Undervisningsportfolio

1. Undervisnings-CV: Oversigt over undervisnings- og vejledningsopgaver med angivelse af fagområder, omfang, undervisningsniveau (bachelor, kandidat, efter-/videreuddannelse, ph.d.). Type af undervisningsform angives, f.eks. forelæsning, holdundervisning, øvelse, vejledning, eksamination, censur, fjernundervisning, internetbaseret undervisning og evaluering af undervisning. Undervisningssprog angives.

SkUndervisnings-CV:

Tidligere Cand.Mag. i Idéhistorie og Æstetisk Kulturarbejde fra Aarhus Universitet, og arbejdede før forskningsverden begyndte som folkehøjskolelærer på Brandbjerg Højskole fra 1990-1997 med undervisning i filosofi, idéhistorie, psykologi og Praktisk Kulturarbejde. (Har også været temaansvarlig konsulent, udvikler og underviser på kultur og filosofi-linjen på Kaospilotuddannelsen i dens opstart i 1990. Og jeg har også på deltid været undervisningsassistent på Internationale Stuer på AAU 1990-1991).

DLH/Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU)/Aarhus Universitet
(Ph.d. i pædagogisk filosofi (2002), adjunkt-lektor 2002-2011)

DLH:

1996-1997: Holdlærer og modulansvarlig for modulet Viden og dannelse på Lærerhøjskolen (DLH) i Aarhus og Haderslev

1997-1999: Ansvarlig for studieenheden Uddannelsesfilosofi og kulturhistorie på Kandidatuddannelsen i pædagogik på DLH i Aarhus.

1997-1999: Ansvarlig koordinator og underviser på Diplomuddannelsen i Voksenuddannelse og uddannelsesplanlægning på DLH i Aarhus og København

2000-2003: Ansvarlig for og underviser på studieenheden Voksendidaktik på kandidatuddannelsen i almenpædagogik på DLH i Aarhus og København.

2001-2003: Specialevejleder på kandidatuddannelsen i almenpædagogik på DLH i Aarhus og København.

DPU/Aarhus Universitet:

Master i vejledning:

2003-2011: Underviser, specialevejleder på Master i Vejledning på DPU

2003-2011: Modul ansvarlig for modulet Filosofisk vejledning på Master i vejledning, DPU.

2005-2011: Underviser og vejleder på kandidatuddannelsen i pædagogisk filosofi på Institut for Pædagogisk Filosofi under Peter Kemp, DPU.

Efter- og videreuddannelseskurser på DPU

Udvikler modulet og underviser på "Filosofisk vejledning modul A, B og C" (15 ETCS), modulansvarlig og underviser

Aalborg Universitet (Professor i anvendt filosofi, 2012 -)

Institut for Kommunikation og Psykologi

Bachelor i Kommunikation og Digitale Medier (KDM)

- "Fagets videnskabsteori" (6. sem) Modulansvarlig, underviser og vejleder siden 2013
- "Organisatorisk læring gennem kommunikation og intervention"(6. sem). Underviser og vejleder siden 2013.
- "Forandring og intervention gennem kommunikation"(6. sem), underviser siden 2017
- "Fagets videnskabsteori" (4. sem). Modulansvarlig, underviser og vejleder siden 2022.
- "Organisationskonsultation gennem organisatorisk læring og intervention"(6. sem). Modulansvarlig, underviser og vejleder siden 2022.
- Vejleder og eksaminator på afsluttende hovedopgave på bachelor siden 2020.

Kandidat i Kommunikation og Digitale Medier (KDM)

- "Forskningsmetodologi"(2. sem). Modulansvarlig og underviser siden 2021
- "Analyse i samspil i organisationer"(2 sem), underviser.
- Specialevejleder på 10. sem på KDM siden 2020.

Institut for Læring og Filosofi/Læring og Kultur

Bachelor i Anvendt Filosofi

- "Anvendt etik, livsfilosofi og politisk filosofi"(2. sem), 2017, underviser og vejleder.
- "Værdier, virkelighed og ledelse i organisationer"(4. sem), underviser og vejleder
- "Filosofisk dialog og vejleder"(3. sem), modulansvarlig, underviser og vejleder siden 2014.
- "Organisationsfilosofi"(4.sem), underviser siden 2016.

Kandidat i Anvendt Filosofi

- "Forandrings- og interaktionsfilosofi", (8. Sem.). Modul ansvarlig, underviser og vejleder siden 2019
- Organisations- og Dialogfilosofi" (8. sem). Modulansvarlig, underviser og vejleder siden 2016
- Hovedvejleder på Praktikforløbet på Organisations- og Dialogfilosofi-linjen (9. sem), siden 2019.
- Specialevejleder på 10. semester Kandidat i Anvendt Filosofi siden 2014. Kandidat i Idræt (Sport Science).
- "Innovation og Iværksætter" på kandidaten i Idræt (Sport Science)

Masteruddannelser på Kultur og Læring

- Underviser og vejleder på Master i Organisatorisk Coaching og Læring/Master i Procesledelse og Organisatorisk Forandring (PROF) siden 2015.
- Underviser på LOOP (Masteruddannelsen i Ledelses- og Organisationspsykologi siden 2022).

Efter- og Videreuddannelseskurser på AAU:

Udvikler nye og er hovedunderviser på efter- og videreuddannelseskurser:

- "Professionel undren": modulansvar og underviser 2013-2018
- "Filosofisk vejledning og kreativitet": Modulansvarlig og underviser 2013-2018
- "Dialog- og kommunikationsfilosofi i professionel kommunikationspraksis":

2. Administration og ledelse af uddannelse: Erfaring med uddannelsesledelse og –koordinering. Oversigt over studieadministrative opgaver, eksempelvis medlem af studienævn, studieleder, semesterkoordinator, fagkoordinator, akkreditering m.v. Erfaringer med planlægning af uddannelsesafvikling. Erfaring med udvikling af uddannelser. Deltagelse i udvalg, kommissioner m.m. vedr. uddannelse.

- Medlem af Foreningen for Folkehøjskoler i Danmark (FFDs) pædagogiske udvalg (1994-1996)
- Medlem af Akademisk Råd, Humanistisk Fakultet (Aarhus Universitet, 2011-2012)
- Deltaget fire år i Studienævnet for Kandidat i Kommunikation og Digitale Medier, Institut for Kommunikation og Psykologi, Aalborg Universitet (1.1.2016-1.1.2020)
- Bedømmelse af lektor-ansøgninger (første amanuensis, Norge, Associate Professor, USA)
- Bedømmelser af professor-ansøgninger (to i Norge)
- Opponent på Ph.d.-afhandlinger ved Oslo Universitet, Tromsø Universitet (Center for Praktisk Kunnskap i Bodø), Göteborg Universitet.
- Peer Review af forskningsartikler i ind- og udland
- Peer Review af udenlandske forskningsprojekter
- Fagkoordinator (modulansvarlig) for flere akademiske kurser på Bachelor og Kandidat i Kommunikation og Digitale Medier (AAU) – og på Bachelor og Kandidat i Anvendt Filosofi (AAU)
- Medlem af det internationale universitetspædagogiske netværk CHEF (Centre for Higher Education Futures)
- Deltager i den internationale udviklingsgruppe under PaTHES (Philosophy and Theory in

Higher Education Research)

3. Formel pædagogisk uddannelse: Oversigt over gennemførte universitetspædagogiske kursusforløb, PBL-kurser, workshops, udviklingsprojekter, kollegial supervision o.l. Udtalelse fra universitetspædagogikum. Deltagelse i konferencer om pædagogik og didaktik. Dokumentation i form af kursusbeviser, udtalelser m.m. vedlægges.

- Adskillige voksenpædagogiske kurser og højskolepædagogiske kurser i 1990-erne og starten af 00-erne (se tidligere afsnit oven for)
- Træningskurser i filosofisk vejledning og sokratiske dialoggrupper i Tyskland, England og Holland som led i mit phd-studie på Danmarks Pædagogiske Universitet fra 1999-2002.
- Afsluttet Adjunktpædagogikum i 2005 på Danmarks Pædagogiske Universitet med professor Per Fibæk som vejleder
- Vejleder for adjunkt Anete M. Camilla Strand, institut for kommunikation og psykologi, på Adjunktpædagogikum på Aalborg Universitet, 2015.
- Leder af og vejleder på fire PhD-kurser på Aalborg Universitet, se tidligere phd.-kurser, som jeg havde ansvaret for.
- Ansvarlig for udvikling af og vejleder på særligt kreativt og fænomenologisk-orienteret Ph.d.-skrivekursus på Arkitekt- og Designskolerne i Danmark (2014)(se også Hansen et al. (2016).
- På Agder Universitet som Visiting Professor/Professor II (2018-2020) i forbindelse med deres forskningsnetværk for professionsforskning PRONETT og vejleder her også for ph.d.-studerende og yngre forskere.
- Hovedvejleder for en Phd-stipendiat på Aarhus Universitet (2011) og tre Erhvervs-Ph.d-studerende på Aalborg Universitet (2018-2023).

4. Andre kvalifikationer: Bidrag til konferencer, debatindlæg, videnskabelige artikler om pædagogiske emner m.v. Kollegasupervision, redaktørarbejde, erfaring som mentor og anden kompetenceudvikling.

Faglitteratur i udvalg:

- Hansen, F.T. (1995). *Kunsten at navigere i kaos: Om dannelse og identitet i en multikulturel verden*. Vejle: Kroghs Forlag.
- Hansen, F.T. (1998). *Interkulturel pædagogik – på vej mod en ny voksenpædagogik?* In: *Pædagogiske Teorier* (3. udg.), Bisgaard, N.J. (red.). Kbh.: Billesø & Baltzer forlag.
- Hansen, F.T. & Dupont, S. (red.) (1998). *Eksistenspædagogik – på vej mod en ny voksenpædagogik?* Roskilde: FOFU/P10: Roskilde Universitetscenter.
- Hansen, F.T. & Dupont, S. (1999). *Eksistenspædagogik i støbeskeen*. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*, nr. 2, s. 70-91. Kbh.: Christian Ejlers Forlag.
- Hansen, F.T. (2001). *Selvdannelse og eksistentiel voksenpædagogik: når selvstyret læring bliver til en filosofisk praksis*, s. 139-162. In: Schou, L.R. (red.), *Demokrati og livslang læring*. Kbh.: Gads forlag.
- Hansen, F.T. (2002). *Det filosofiske liv. Et dannelsesideal for eksistenspædagogikken*. Kbh.: Gyldendal. (Ph.d.-afhandling, 482 sider).
- Hansen, F.T. (2002). *Om etisk og demokratisk dannelse på multietniske skoler*. In: *Demokrati i skolens vardag*, Frånberg, G.-M. & Kallós, D. (red.), s. 83-100. Umeå Universitet, Nordisk Ministerråds publikation.
- Hansen, F.T. (2006). *Pædagogik som en filosofisk praksis*, s. 210-261. In: Rydahl, J. (red.), *Etik og dannelse i skolen*. Kbh.: Gyldendal.
- Hansen, F.T. (2006). *Dannelse er "at fatte det Uendelige i Uvidenhedens Form"*. In: *Dannelse mellem subjektet og det almene* (red. Bergstedt, B. & Lieberkind, J.). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Hansen, F.T. (2008). *At stå i det åbne. Dannelse gennem filosofisk undren og nærvær*. Kbh.: Hans Reitzel (478 sider).
- Hansen, F.T. (2008). *Det var som om de havde en slags kærlighed til det de gjorde. Om den eksistentielle dimension i højskolens uddannelses- og erhvervsvejledning*. Kbh.: FFD-forlag (76 sider).
- Hansen, F.H. (2010). *The Phenomenology of Wonder in Higher Education*. In: *Erziehung: Phänomenologische Perspektiven*. red. / Malte Brinkmann. Würzburg, 2011, s. 161-178.
- Hansen, F.T. (2010). *Tanker fra Svalbard: om undren, undervisning og 'practice-based research' i kreative højere uddannelser*. *Tidsskrift for kreativitet, spontanitet og læring - Chara*. 1, 3, s. 343-356.
- Hansen, F.T. (2010). *Filosofisk vejledning og praktisk kundskab på professionsuddannelser*. *Forskningsrapport fra læreruddannelse*, 366 sider, VIA University College. Aalborg Universitet. Open Source: <https://vbn.aau.dk/da/publications/filosofisk-vejledning-og-praktisk-kundskab-pa-professionsuddannelse>
- Hansen, F.T. (2011). *Universitetets overordnede mål må være at skabe frihed for 'åndens liv'*. In: *Universitetsundervisning i det 21. Århundrede: Læring, dannelse, marked*, eds. Feldt, J.E. & Dohn, N.B., pp: 20-49. Odense: Southern University of Denmark Press.
- Hansen, F.T. (2011). *Unyttig som en rose: Er eksistentiel dannelse i højere uddannelse en unødige luxus eller et afgørende momentum? Tenkning, modning, refleksjon*. Hagtvét, B. & Ognjenovic, G. (red.), s. 236-264.. Oslo.
- Hansen, F.T. (2011). *At være i det etiske*. *KVAN – tidsskrift for læreruddannelsen og skole*, nr. 91 (tema: Etik og Pædagogik), s. 7-17.

Hansen, F.T. (2012). Langsommelighed og det levende blik. *Kognition & Pædagogik*. Vol. 22 (juni), nr. 84 (juni), s. 8-25.

Hansen, F.T. (2013). Dannelse forstået som taktfuldhed over for 'det sande og det gådefulde'. In: *Dannelse i en læringstid*, ed. Pahuus, M., pp: 103-149. Aalborg: Aalborg University Press.

Hansen, F.T. & Herholdt-Lomholdt, S.M. (2013). Filosofisk vejledning i klinisk praksis. In: Glasdam, S. & Hundborg, S. (red.), *Læring i og af klinisk praksis*, s. 177-194. Dansk Sygeplejeråd. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Hansen, F. T. (2014). Kan man undre sig uden ord? Design- og universitetspædagogik på kreative videregående uddannelser. Aalborg: Aalborg University Press. (548 sider)

Hansen, F.T. & Solberg, M. (2015). On Academic Bildung in Higher Education: A Scandinavian Approach. In: *Academic Bildung in Net-Based Higher Education. Moving beyond Learning*, eds. Fossland, et al., pp 28-54.

Hansen, F.T. (2016). At undre sig ved livets afslutning: Om brug af filosofiske samtaler i palliativt arbejde [To Kbh.: Akademisk forlag. (339 sider).

Hansen, F.T. et al. (eds.)(2016). *Arkitektur- og designpædagogik : i et praksisnært og fænomenologisk perspektiv*. Aarhus: Arkitektskolen (376 pages). Open Access Publication).

Hansen, F.T. et al. (ed.)(2017). 'At innovere med hjertet': Undervisning i undringsdrevet innovation og entreprenørskab i professionsuddannelser. : Afrapportering fra et aktionsforskningsprojekt i VIA University College (2013-2015).(225 pages). (Peer-reviewed): <https://vbn.aau.dk/da/publications/at-innovere-med-hjertet-undervisning-i-undringsdrevet-innovation>

Hansen, F. T. (2018) Facilitering af fænomenologiske undringssamtaler. In: *Dialogisk procesfacilitering*. Alrø, H., Dahl, P. & Billund, L. (red.). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, s. 121-140. (Peer reviewed)

Hansen, F.T. (2018). Undrings-dreven innovation i Vejle Kommune. Empirisk forskningsrapport. Vejle Kommune og Aalborg Universitet, August 2018 (218 pages).

Hansen, F.T. (2018). At møde verden med undren: Dannelse, innovation og organisatorisk udvikling i et værensfilosofisk perspektiv [To Encounter the World in Wonder: Liberal Education, Innovation and Organizational Development in an Existential Perspective]. Copenhagen: Hans Reitzel (245 pages).

Hansen, F.T. (2019). Den taktfulde vejleder, s. 132-157. In: Plant, P. & Buhl, R. (red.), *Vejledningsdidaktik*. Frederiksberg: Frydenlund.

Hansen, F.T. (2019). Learning to innovate in higher education through deep wonder. *Philosophy and Theory in Higher Education*, Vol. 1 (3): pp. 51-74.

Hansen, F.T. (2021). On the Educational Importance of Wonder: A Book Review of Anders Schinkel's *Wonder and Education: On the Educational Importance of Contemplative Wonder* (Bloomsbury, 2021) *Philosophy and Theory in Higher Education*. Vol.3, No.2, s. 69-77.

Hansen, F. T. (2021). Undring motiverer til øget bære- og væredygtighed. In: Dietrichsen, C. (red.), *Væredygtighed: Den menneskelige side af bæredygtighed*, s. 70-87. Frederikshavn: forlaget Dafolo.

Thorsted, A.C. & Hansen, F.T. & (2022). At tænke med hjertet: En grundbog i eksistentiel praksisfænomenologi. Aarhus: Klim. (378 sider).

Hansen, F.T. (2022). Modet, kaldet og det stille under. In: Broström, S. & Mellon, K. (red.), *Mod i pædagogikken*, s. 19-48. Kbh.: Akademisk forlag.

Hansen, F.T., Eide, S.B., & Leget, C. (eds.)(2023 – in press). *Wonder, Silence and Human Flourishing: Towards a humanization of the professions of Health & Care, Welfare and Education*. Lanham: Lexington Books. (225 sider)

Debat-indlæg og konference-initiativ og -bidrag i udvalg:

2004: arrangør af og keynote speaker på 7th International Conference in Philosophical Practice in Copenhagen med fokus på dannelsesdimensionen, 97 filosoffer, undervisere og konsulenter.

2013: medarrangør (sammen med professor Svend Brinkmann og professor Lene Tanggaard) af 31th International Human Science Conference (IHSC) on creativity and creativity on research, University of Aalborg, 150 kvalitative forskere, en del der også arbejder med lærings-, dannelses- og pædagogiske processer.

2017: Research seminar: Meaning- and Wonder-based Innovation, invited keynote Professor Roberto Verganti, Milano: 50 deltagere. (om Innovationspædagogik bl.a.)

2019: Leder af Research seminar on Communication Ethics med Professor Ronald Arnett (USA) som keynote: 35 deltagere., der også inddrog dannelseseoretiske forhold.

2019: Leder af International research seminar on Wonder, Silence and Human flourishing, University of Agder (Norway)

2020: Keynote og arrangør af 10th Nordic Conference on Philosophical Practice in Copenhagen, 80 deltagere fra de nordiske lande.

2022: Debatoplæg på Uddannelses.dk (årlig ekspert-oplæg om aktuelle uddannelses- og pædagogiske temaer og problemer i Danmark). Interview nu også udgivet på tidsskriftet *Pædagogisk Extrakt* på deres podcast: <https://anchor.fm/paedagogisk-extrakt/episodes/Kunsten--filosofien-og-eksistentiel-sundhed-e1qpkc3>

Interview i anledning af udgivelsen af antologien *Mod i pædagogikken* (2022). Interview nu også udgivet på tidsskriftet *Pædagogisk Extrakt* på deres podcast: <https://anchor.fm/paedagogisk-extrakt/episodes/Modet--kaldet-og-det-stille-under-e1m1kr1>

2023: Januar 3th: Keynote og facilitator af Undringskompasset som pædagogisk dialogmodel på årskonferencen for musikundervisere og musikledere (500 deltagere) på Det Kgl. Musikkonservatorium i Kbh.

Medlem af forskningsnetværk i universitetspædagogiske og andre dannelses- og uddannelses-forsknings-orienterede netværk, tidsskrifter og organisationer:

2002 - Founder and board member of the Danish Society of Philosophical Practice

2004: Organizer of the 7th International conference in Philosophical Practice, DPU, Copenhagen.

2010: Member of international network for philosophical practice

2013 - Member of the Danish Research Network for Existential Phenomenology [Livsverden.dk]

2013 - Member of the research team in Center for Applied Philosophy

August 2013: Co-Organizer of the 32th International Human Science Research Conference (at Aalborg University (topic: Creativity in Human Science Research)

2016 - : Member of Research networks with research unite of Care Ethics at University of Humanistic Studies, Utrecht, The Netherlands and the Research Network around Center for Practical Knowing, Bodø, The Arctic University of Norway.

August 2017 - Initiation and leader of Research Network of Dialogue and Profession Research in an Existential and practice phenomenological perspective.

January 2019: Associated member of the research group "Interdisciplinary Phenomenology" at University of Tromsø (Norway) May 2019: Academic member of the series Philosophical Practice, Lexington Academic Books, (USA).

Januar 2020: Board member of "Grundtvigs Arbejdskonvent" [Grundtvigs Research Circle] at Vartov Copenhagen.

2021 - : Member of the International research network on the Playful and Slow Academia –

Sept. 2022: Webinar (Keynote) on the Webinar on Slow and Contemplative Academia organized by the Journal of Theory and Philosophy of Higher Education

5. Pædagogisk udvikling og forskning: Udvikling af nye kurser, undervisningsmateriale, undervisnings- og eksamensformer eller andet udviklingsarbejde. Didaktisk og pædagogisk forskning. Samarbejde med eksterne samarbejdspartnere.

2004-2005: Udvikling af nye efter- og videreuddannelseskurser og undervisningsmaterialer på Danmarks Pædagogiske Universitet i et nyt felt kaldet Filosofisk vejledning. Den bestod af tre moduler (5 ETCS-point) og blev udviklet til (samlet set) at kunne indgå i en fleksibel master på DPU.

2009-2012: Udvikling af et nyt pædagogisk koncept og dialogmodel "Undringsværkstedet" skabt til kunstneriske og kreative undervisningsmoduler i design- og universitetspædagogik. Udløber af et eksternt finansieret aktionsforskningsprojekt på Designskolen Kolding som jeg ledte. Se bogen Kan man undre sig uden ord? Design- og universitetspædagogik på kreative videregående uddannelser (Hansen, 2014).

2013: Faglig ansvarlig for udvikling af et nyt dialoglaboratorium på Aalborg Universitet i Center for Dialog og Organisation (CDO), på institut for Kommunikation og Psykologi:
<https://www.kommunikation.aau.dk/forskning/vidensgrupper/cdo/forskning/dialogue-labs>

2012-2013: Udvikling af nye efter- og videreuddannelseskurser på AAU i Professionel undren, som bestod af tre moduler (10 ETCS-point) som også (senere) blev knyttet til valgfag på Kandidaten til Kommunikation og Digitale Medier på Institut for Kommunikation og Psykologi.

2014-2016: Udvikling af ny lærings- og dialogmodel til optræning af omsorgsprofessionelle på hospice i eksistentiel sundhedskommunikation. Udløber af et eksternt finansieret aktionsforskningsprojekt, som jeg ledte på Anker Fjord Hospice. Se bogen At undres ved livets afslutning: Om brug af filosofiske samtaler i palliativt arbejde (Hansen, 2016).

2016-2018: Udvikling af pædagogiske innovations- og læringsmodeller i det eksternt finansierede aktionsforskningsprojekt på innovationsafdelingen ("Spinderihallerne") i Vejle Kommune (Hansen, 2018a) og "Undrings-dreven Innovation i Vejle Kommune: en forskningsrapport" (Hansen, 2018b).

2018-2020: Udvikling af nye eksistens-pædagogiske og dannelseseoretiske koncepter og forståelsesrammer og model til sundheds-, uddannelses- og velfærdsuddannelser og professioner. Internationalt forsknings samarbejde mellem Aalborg Universitet, University of Humanistic Studies (Utrecht, Holland) og Agder Universitet (Norge), som jeg ledte via en særlig "Professor II" ansættelse ved Agder Universitet i tre år.

2019-2021: Udvikling af undrings-pædagogiske samværs- og dialogformer knyttet til scenekunst og kunstneriske aktiviteter. Eksternt finansieret (Statens Kunstfond) kunstnerisk følgeforskning (aktionsforskning), hvor jeg både fungerede kvalitativ forskende interviewer og observatør og senere også samskabende eksplorativ interaktions-forskning med gruppen. (Se resultatet på forskningsseminaret: Mysteriet lyser 25.11.2:
<https://www.youtube.com/watch?v=a2Lwo630Fds>)

2021: AAU-støttet intern pædagogisk udviklingsprojekt i forbindelse med digital undervisning (under corona), hvor jeg undersøgte hvordan en særlig sokratiske Harvard-spørgetilgang kunne kombineres med 'flipped learning' på modulet Filosofisk dialog og vejledning (3. sem) på Bachelor i Anvendt Filosofi, Institut for Læring og Kultur, AAU, E2021.

6. Udtalelser om undervisningskompetencer fra foresatte og kolleger. Undervisningsevalueringer og eventuelle udmærkelser for undervisningsvaretagelse.

Eksempler:

"Hjertelig tak for berigende samvær, samtaler og undervisning. Du inspirerede og imponerede mig og alle til stede ved at undervise i teoretisk stof fra øverste hylde samtidigt med at du var personligt til stede med nærvær i rummet og samtalerne samt lykkedes at koble stoffet til deltagernes liv og praksis. Du er en formidabel god nærværende, samværende og sprogkunstnerisk underviser."

– Jonas Norgaard Mortensen: Idéhistoriker, forfatter, konsulent og direktør for konsulentfirmaet Norgaard, der bla. er ansvarlig for (i 2022-2023) toårigt større uddannelsesprojekt "Guldborgsund Kommune som Dannelseskommune", hvor 10 professor fra Danmark var/er inviteret til at undervise velfærdsprofessionelle i kommunen omkring det at skabe dannelsesprocesser. Udtalelsen kom den 9. december 2022 på mail efter mit undervisningsforløb på dette projekt.

"Finn Thorbjørn Hansen er en eminent formidler og han er virkelig god til at beskrive, hvordan undren er en del af kunsten. Desuden har han mange års erfaring i at samarbejde med for eksempel uddannelsesinstitutioner og kommuner, så han er vant til at sætte ord på arbejdet med kunsten."

- Sara Topsøe-Jensen, kunstnerisk leder fra teatret Carte Blanche i Viborg, i ansøgning til Statens Kunstfond, 2017. Et forskningsprojekt hvor vi modtog bevillingen.

Fagbøger, der vægter en høj pædagogisk kompetence i at formidle svært stof til studerende:

"Finn Thorbjørn Hansen har med denne bog [At møde verden med undren, 2018] stillet sig selv en vanskelig opgave. Han artikulerer temaer, som næsten er på grænsen af, hvad sproget tilbyder, men det klarer han på en rigtig fin måde ved at benytte gode og træffende metaforer, litterære og filosofisk udvalgte tekster og mere praktiske eksempler og citater. Jeg opfatter dette som en god guidning gennem et vanskeligt 'terræn'. Det er imponerende at se, hvordan forfatteren formår at trække linjer fra avanceret filosofi til den praktiske hverdag, som vi alle er del af. Det er en interessant rejse. Det er en meget rig bog, som vækker tanker – en spændende bog."

– Aslaug Kristiansen (professor i pædagogik ved Universitetet i Agder, Norge).

"Min erfaring er, at eksistentiel fænomenologi og udførelsen af empiriske undersøgelser på eksistentiel fænomenologisk grund, ofte er omgærdet af en fortælling om, at det er 'alt for vanskeligt' eller 'diffust' for universitets- og professionsstuderende. Med bogen 'At tænke med hjertet: En grundbog i eksistentiel praksisfænomenologi' (2022) nedbrydes denne fortælling godt og grundigt. Bogen rummer, udover en solid indføring i det filosofiske grundlag for eksistentiel fænomenologi, også konkrete, kommenterede og meget hjælpsomme eksempler på indhentning af levede erfaringer som empirisk materiale, fænomenologisk analyse og formidling af fænomenologiske indsigter. Disse eksempler og dertil knyttede kommentarer kan støtte og inspirere studerende til at kaste sig ud i et fænomenologisk projekt og at gennemføre det. Vejledere vil på samme måde finde bogen hjælpsom. Bogen er dertil som helhed inspirerende og læsevenlig og også skrevet i den fænomenologiske tone, som indholdet sigter mod. Grundlæggende er der her tale om et dybt imponerende stykke arbejde med at formidle vanskeligt stof på en hjælpsom og forståelig måde, hvorfor den får mine varmeste anbefalinger."

– Sine Maria Herholdt-Lomholdt, PhD, sygeplejeforsker og -underviser, ansat som amanuensis (universitetslektor) ved Norduniversitet, Norge.

7. Evt. personlige refleksioner og initiativer: Personlige overvejelser knyttet til undervisning og vejledning, ønsker til og planer for pædagogisk videreudvikling, planer for opfølgning på undervisningsevalueringer m.v. Refleksioner over eget pædagogiske arbejde, dets målsætninger, metoder og gennemførelse. I refleksionen analyseres og motiveres dine pædagogiske aktiviteter i forhold til din pædagogiske forståelse og de studerendes læring. Tanker om undervisningsformen på Aalborg Universitet, der har et stort indhold af gruppeorganiseret projektarbejde og problembaseret læring (PBL).

Pædagogisk grundsyn

Som tidligere folkehøjskolelærer (fra 1990-1997) og medlem af det pædagogiske udvalg under Foreningen for Folkehøjskoler i Danmark (FFD: <https://www.ffd.dk>) i tre år, og med dertilhørende artikler om, hvad god højskolepædagogik er, og senere med ansættelse på Center for Voksenuddannelse og Folkeoplysning på Danmarks Lærerhøjskole i København og senere igen på Institut for Pædagogisk Filosofi og endelig som lektor i vejledning ansat på Aarhus Universitet på Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier (CUDIM) – har jeg nærmest jævnligt været 'dyppet' ned i pædagogiske overvejelser og refleksioner over didaktiker, lærings- og kompetencemål og afprøvning også i praksis af nye pædagogiske teknikker. Jeg skriver 'dyppet', for samtidig med at jeg lidenskabeligt har været optaget af, hvordan man i undervisning og vejledning, og i "gæringsperioderne" mellem konfrontationstimerne på universitetet (eller på Efter- og Videreuddannelseskurserne jeg bidrog til), kan skabe 'rum for ægte møder' og 'reelle undringsrum' og muligheden for faktiske 'undringsfællesskaber' i undervisningslokalet mellem underviser og studerende – så har jeg samtidig været på vagt over for 'det pædagogiske spørgsmål' og 'de didaktiske teknologier'.

Lige siden folkehøjskoletiden, hvor undervisning dér dybest set handlede om at 'vise underet' i vores liv og hverdag, og hvor man ikke underviser i fag, men gennem fag, har jeg været optaget af dialogens og dannelsens betydning for den gode undervisning. Når Grundtvig i en salme skriver: "Og han har aldrig levet/som klog på det er blevet/han først ej havde kær.", så kan det stå som credoet bag mit pædagogiske grundsyn. Anden halvdel af min ph.d.-afhandling Det filosofiske liv: et dannelsesideal for eksistenspædagogikken (Gyldendal, 2002) handler om, hvordan man -via en filosoferende tænkning og spørgen, gennem sokratiske dialoggrupper og filosofisk vejledning – kan få studerende på universitetet og voksne i uddannelsessystemet til at styrke deres lærings- og dannelsesprocesser gennem "selvstyrede voksenlæringsprocesser" og "livslang læring". Netop ved at få de studerende til også at samtale og fundere over, hvilke underliggende værdier og etik og menneskesyn, der tages for givet i deres projektarbejde og problemformuleringer, eller som tages for givet i deres beskrivelser af de cases og de organisationer og rekvirenter, de skal arbejde med – netop ved at få den til at standse op ved sådanne etik- og værdirefleksioner har jeg igen og igen i undervisningen og vejledningen oplevet, hvordan den studerende eller de studerende i grupper er 'vågnet op', som fik de en ny motivation eller indsigt i, hvad der er væsentligt og på spil både i deres egen læring og dannelsesproces, såvel som i deres møde og med og viden om verden.¹

Udvikling af underviser- og undervisningsmetoder og nye pædagogiske koncepter

I min adjunkt-pædagogikum-opgave fra 2005 samler jeg mig således om, hvordan vi kan lære at tænke ud fra, hvad jeg kalder en "dobbelt-sporet pædagogik". På den ene side har du den almindelige problemløsnings- eller teori-orienteret videns- og kompetence- og læringsstyrede tilgang med klare mål og middelbeskrivelser (en slags oppefra og ned undervisning, hvor man tager udgangspunkt i nogle givne teorier eller 'best practices', som man så lærer de studerende at anvende på praksis eller udføre). På den anden side følger der i den gode universitets- og professionsundervisning også et andet spor, som er optaget af en undrings-, dannelses- og visdomsorienteret tilgang. Her spørges der til den dybere etiske, eksistentielle og samfundsmæssige mening med de tavse antagelser og værdier, der ligger til grund, som en bagvedliggende værdihorisont eller grundpræmis under det formulerede problem eller metode. Det er, når man ønsker at fremme det andet 'dannelses-spor', at særlig den ikke-pædagogiske spørgeform bliver nødvendigt, altså den form for undervisning og dialogform, der, som Gadamer skriver i Sandhed og metode, ikke er ledet retoriske og pædagogiske (eller psykologisk-coachende hjælpe-relations-) spørgsmål, men af ægte spørgsmål. I betydningen spørgsmål, som hverken underviser og de studerende fra starten kender svaret på og måske endda heller ikke vejen/metoden dertil.

Det er hér at begrebet om 'undringsfællesskabet' har sin værdi i universitetspædagogisk og anden pædagogisk sammenhæng. I bogen Kan man undre sig uden ord? Design- og universitetspædagogik på kreative videregående uddannelser (Hansen, 2014) og senere også i Hansen et al. (2016). Arkitektur- og designpædagogik i et praksisnært og fænomenologisk perspektiv udfolder jeg yderligere, hvordan man i praksis kan arbejde med en undrings-baseret design- og arkitekturpædagogik og også hvor i universitetspædagogik denne type undrings-orienterede samtale kan have værdi.

Senere knytter jeg i min forskning og undervisning og pædagogiske udviklingsarbejde denne undrings-orienterede pædagogik og dannelses-tænkning også til kreativitets-, entreprenør- og innovations- og PBL-pædagogik. Det gør jeg i et større antal forskningsartikler og forskningsformidlingsartikler (se tidligere afsnit) og i forskningsrapporten forskningsrapporten Hansen et al. (2017) At innovere med hjertet: Undervisning i undringsdrevet innovation og entreprenørskab i professionsuddannelser og i bøger som Hansen (2018). At møde verden med undren: Dannelse, innovation og organisatorisk udvikling i et værensfilosofisk perspektiv, Thorsted & Hansen (2022). At tænke med hjertet: En grundbog i eksistential praksisfænomenologi samt bidrag i AAU-regi som Hansen (2020). Professionel undren og Undringsværkstedet. In: Vestergaard, J. & Andreasen, M.B. (red.), PBL og Entreprenørskab: Sammenkobling og udvikling af begreber og praksis der fremmer entreprenante kompetencer påtværs af AAU.

8. Andet.

Det er mit håb, at AAU i højere grad end vi gør nu, vil indtænke også en eksistentiel undrings-, -dannelses- og visdomsdimension i universitetspædagogikken som sådan og også i PBL-tænkningen. Som jeg har skrevet andet sted (Hansen, 2020, 2022) vil det kunne både fremme de studerendes (og underviserens) personlige og indre motivation til genuin fordybelse og kritisk og kreativ nytænkning, men det vil også give den studerende (og underviseren) et etisk udsyn og blik for "ansvarlig innovation", der ikke kun har et demokratisk og bæredygtigt perspektiv men også et planetarisk Gaia- og væredygtigt perspektiv (se Hansen, 2020).

Jeg er aktuelt (December 2022) blevet inviteret af Ronald Barnett, der er Emeritus Professor of Higher Education, University College London Institute of Education og President of the Philosophy and Theory of Higher Education Society til at skrive en monografi til serien: *Debating Higher Education: Philosophical Perspectives* | Book series home - Springer . *Debating Higher Education: Philosophical Perspectives* is a new book series launched by Springer and is motivated by two considerations.. Higher education has become a huge matter globally, both politically and socially, commanding massive resources, national and cross-national decision-making, and the hopes of many.